

2018/0356M(NLE)

5.12.2019

NUOMONĖ

Užsienio reikalų komiteto

pateikta Tarptautinės prekybos komitetui

dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Vietnamo Socialistinės Respublikos laisvosios prekybos susitarimo sudarymo projekto (2018/0356M(NLE))

Nuomonės referentė: Isabel Wiseler-Lima

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Užsienio reikalų komitetas ragina atsakingą Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. primena, kad Parlamentas 2015 m. gruodžio 17 d. pritarė ES ir Vietnamo pagrindų susitarimui dėl visapusės partnerystės ir bendradarbiavimo (PBS)¹, kuriame apibrėžiami būsimi santykiai ir siekiama toliau stiprinti bendradarbiavimą sprendžiant pasaulines ir regionines problemas; susirūpinęs pažymi, kad įsigaliojus PBS žmogaus teisių padėtis šalyje pablogėjo;
2. apgailestauja, kad Komisija neatliko ES ir Vietnamo laisvosios prekybos susitarimo poveikio žmogaus teisėms vertinimo, nors to prašė Parlamentas, o tai prieštarauja 2015 m. Europos ombudsmeno sprendimui ir ES veiksmų plane žmogaus teisių ir demokratijos srityje nustatytiems įsipareigojimams, ir ragina Komisiją nedelsiant tokį vertinimą atlikti; nurodo, kad Komisija taip pat įsipareigojo atlikti ekonominio, socialinio poveikio ir poveikio aplinkai *ex post* vertinimą;
3. pabrėžia strateginę Vietnamo, kaip labai svarbaus ES partnerio Pietryčių Azijoje ir ASEAN šalyse, svarbą, ypač kalbant apie klimato kaitos derybų, gero valdymo, darnaus vystymosi, ekonominės ir socialinės pažangos ir kovos su terorizmu klausimus, tačiau ne vien apie juos; pabrėžia, kad Vietnamas turi tapti partneriu skatinant pagarbą žmogaus teisėms ir demokratines reformas; pažymi, kad 2020 m. Vietnamas pirmininkaus ASEAN; pabrėžia, kad ES ir Vietnamas turi visapusiškai laikytis Paryžiaus susitarimo ir jį įgyvendinti;
4. palankiai vertina 2019 m. spalio 17 d. pasirašytą ES ir Vietnamo vyriausybės susitarimą, kuriuo nustatomos Vietnamo dalyvavimo ES krizių valdymo operacijose bendrosios sąlygos; pabrėžia, kad Vietnamas yra antroji šalis partnerė Azijoje, pasirašanti susitarimą dėl dalyvavimo bendrųjų sąlygų su ES; pabrėžia, kas susitarimas yra didelis ES ir Vietnamo santykių pasiekimas;
5. pripažįsta Vietnamo pastangas vykdyti reformų darbotvarkę, ypač laisvosios prekybos susitarimo (LPS) darnaus vystymosi skyriuje aptariamose aplinkos ir darbo teisių srityse; ragina Vietnamo vyriausybę imtis visų tinkamų teisėkūros ir ne teisėkūros priemonių siekiant veiksmingai užtikrinti ir įgyvendinti aukščiausius pasiekiamus žmogaus teisių standartus, įskaitant aplinkos ir darbo standartus, tačiau neapsiriboti jais; palankiai vertina tai, kad ratifikuotos šešios iš aštuonių pagrindinių Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijų, būtent Konvencija Nr. 29 dėl priverstinio darbo, konvencijos Nr. 100 ir Nr. 111 dėl nediskriminavimo, Nr. 138 ir Nr. 182 dėl vaikų darbo ir, visai neseniai, Konvencija Nr. 98 dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas; primygtinai ragina Vietnamo vyriausybę greitai ratifikuoti ir visiškai įgyvendinti dar neratifikuotas konvencijas; ragina sukurti veiksmingą vykdytiną mechanizmą, kuris būtų taikomas prekybos ir darnaus vystymosi (PDV) skyriui, ir nustatyti aiškų ir privalomą TDO konvencijų Nr. 87 dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo ir Nr. 105 dėl priverstinio darbo panaikinimo ratifikavimo tvarkaraštį;

---

¹ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0467.

6. vis dar yra susirūpinęs dėl Vietname vykdomų žmogaus teisių pažeidimų, įskaitant politinių aktyvistų, žurnalistų, tinklaraštininkų, disidentų ir žmogaus teisių gynėjų nuteisimą, politinį bauginimą, sekimą, priekabiavimą prie jų, išpuolius prieš juos, jų grobimą ir neteislingą bylų nagrinėjimą, religinės laisvės, žodžio ir asociacijų laisvės apribojimą ir mirties bausmės taikymą; ragina Vietnamą paskelbti mirties bausmės moratoriumą ir nedelsiant imtis veiksmų jai panaikinti; labai apgailestauja, kad pastaraisiais metais padaugėjo politinių kalinių, žurnalistų, tinklaraštininkų ir žmogaus teisių, darbo, religinių ir aplinkosaugos aktyvistų sulaikymų; ragina paleisti visus asmenis, sulaikytus tik už tai, kad naudojosi savo saviraiškos laisve, ir panaikinti visus jiems pareikštus kaltinimus;
7. pabrėžia, kad žmogaus teisės yra pagrindinis LPS prekybos ir darnaus vystymosi skyriaus elementas; yra susirūpinęs, kad laisvosios prekybos susitarime dėmesys skiriamas tik kai kurioms teisėms, daugiausia pagrindinėms TDO konvencijoms; todėl ragina visapusiškiau įtraukti žmogaus teises, sykiu sukuriant mechanizmą, užtikrinantį veiksmingą jų įgyvendinimą; ragina periodiškai atlikti nepriklausomą susitarimo poveikio vertinimą;
8. ragina Vietnamą įgyvendinti rekomendacijas, pateiktas atliekant naujausią visuotinį periodinį vertinimą; ragina Vietnamo valdžios institucijas suderinti savo teisės aktus su tarptautiniais žmogaus teisių standartais ir prievolėmis, be kita ko, su Tarptautiniu pilietinių ir politinių teisių paktu (TPPTP), prie kurio Vietnamas prisijungęs, visų pirma peržiūrint savo Baudžiamąjį kodeksą, kibernetinio saugumo įstatymą ir įstatymą dėl tikėjimo ir religijos; ragina Vietnamo vyriausybę pakeisti viešus susibūrimus ir demonstracijas reglamentuojančius teisės aktus taip, kad jie atitiktų teisę į susirinkimų ir asociacijų laisvę;
9. pabrėžia, kad LPS 13 straipsnyje įtvirtinamas bendradarbiavimu ir bendromis vertybėmis bei interesais pagrįstas požiūris ir atsižvelgiama į skirtingą atitinkamų šalių išsivystymo lygį; palankiai vertina galimybę vykdant dialogą Prekybos ir darnaus vystymosi komitete visų pirma išspręsti klausimus, patenkančius į 13 straipsnio dėl prekybos ir darnaus vystymosi taikymo sritį; apgailestauja, kad tais atvejais, kai tokie klausimai nesprendžiami, antrąjį mechanizmą, pagal kurį šalys gali kreiptis į nepriklausomą ekspertų grupę, jos ir toliau gali taikyti pagal savo pačių procedūras ir jei pačios to nori; ragina ES ir Vietnamą nustatyti nepriklausomą žmogaus teisių stebėjimo mechanizmą ir nepriklausomą skundų teikimo mechanizmą, kurį taikant nukentėję piliečiai ir vietos suinteresuotieji subjektai galėtų veiksmingai ginti savo teises, ir priemonę žmogaus teisėms daromam neigiamam poveikiui šalinti, visų pirma taikant valstybių ginčų sprendimo mechanizmą PDV skyriui;
10. atkreipia dėmesį į tai, kad pagal LPS sukuriama institucinė ir teisiškai privaloma sąsaja su PBS; atkreipia dėmesį į tai, kad į PBS 1 straipsnį įtraukta standartinė nuostata dėl žmogaus teisių, pagal kurią galima imtis atitinkamų priemonių, be kita ko, kraštutiniu atveju nedelsiant sustabdyti PBS ar tam tikrų jo dalių taikymą; primena, kad Europos ombudsmenas byloje 1409/2014/MHZ dėl ES ir Vietnamo LPS padarė išvadą, jog ES ir Vietnamo LPS preambulės ir kitų tradicinių priemonių, pvz., PBS nuostatos dėl žmogaus teisių ir dialogo žmogaus teisių klausimais, nepakanka, kad būtų užtikrintas deramas ES įpareigojimų laikymasis, ypač tuo atveju, kai trečiosios valstybės teisės aktai neatitinka tarptautinių žmogaus teisių standartų; ragina sukurti nuostatos dėl

žmogaus teisių įgyvendinimo stebėsenos atliekant periodinius vertinimus mechanizmą ir sukurti procedūrą, pagal kurią būtų nustatomos aiškios ir patikimos susitarimo pažeidimų pasekmės;

11. susirūpinęs pažymi, kad Vietnamo nepriklausoma pilietinė visuomenė brutaliai slopinama ir daug jos atstovų veikia pogrindyje, nes bijo persekiojimo ir represijų; ragina Komisiją didinti techninę pagalbą ir skiriamą finansavimą, siekiant padėti Vietnamo nepriklausomai pilietinei visuomenei vystytis ir taip padėti šaliai laikytis tarptautinių žmogaus teisių prievolių ir stebėti, ar tinkamai įgyvendinamas LPS 13 straipsnis; ragina Komisiją užtikrinti, kad prekybos ir darnaus vystymosi skyriuje numatytose vietos patarėjų grupėse (VPG) tikrai dalyvautų nepriklausomos pilietinės visuomenės atstovai, ir paaiškinti taikomus mechanizmus siekiant užtikrinti, kad jos galėtų tinkamai, saugiai ir nebijodamos atsakomųjų veiksmų atlikti savo vaidmenį tikrindamos LPS įgyvendinimą;
12. pabrėžia, kad Parlamentas ir jo kompetentinga tarpparlamentinė delegacija turi atidžiai stebėti pokyčius Vietname ir visų LPS skirsnį įgyvendinimą, kad būtų galima reaguoti į pokyčius vietoje; ragina Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) ir Komisiją glaudžiai bendradarbiauti su Parlamentu rengiantis metiniams dialogams žmogaus teisių klausimais, dalijantis informacija apie rezultatus ir atnaujint ES Vietnamui skirtą žmogaus teisių srities strategiją;
13. yra tvirtai įsitikinęs, kad Vietname būtina gerinti padėtį teisinės valstybės, gero valdymo, darnaus vystymosi ir pagarbos žmogaus teisėms srityse;
14. ragina Komisiją ir EIVT oficialiai pranešti Parlamentui apie Vietnamo įsipareigojimą daryti pažangą sprendžiant įvairius su žmogaus teisėmis susijusius klausimus, kaip nurodyta 2015 m. gruodžio 17 d. Parlamento rezoliucijoje²;
15. mano, kad pritarimas susitarimui turėtų būti duodamas tik tuo atveju, jei Vietnamo valdžios institucijos paleistų savo politinius kalinius; pabrėžia, kad būtina įsipareigoti kartu su Komisija sudaryti aiškų tvarkaraštį, pagal kurį būtų imamasi veiksmingų teisėkūros ir ne teisėkūros priemonių šioje rezoliucijoje išdėstytiems susirūpinimą keliantiems klausimams spręsti; ragina Komisiją spręsti šiuos klausimus.

---

² 2015 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ne teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos pagrindų susitarimo dėl visapusės partnerystės ir bendradarbiavimo sudarymo Sąjungos vardu projekto (OL C 399, 2017 11 24, p. 141).

NUOMONĘ TEIKIANČIO KOMITETO PROCEDŪRA

Pavadinimas	Europos Sąjungos ir Vietnamo Socialistinės Respublikos laisvosios prekybos susitarimo sudarymas
Nuorodos	2018/0356M(NLE)
Atsakingas komitetas	INTA
Nuomonę pateikė Paskelbimo plenariniame posėdyje data	AFET 24.10.2019
Nuomonės referentas (-ė) Paskyrimo data	Isabel Wiseler-Lima 30.9.2019
Svarstymas komitete	14.10.2019 2.12.2019
Priėmimo data	4.12.2019
Galutinio balsavimo rezultatai	+ : 47 - : 7 0 : 8
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Traian Băsescu, Phil Bennion, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Gina Dowding, Tanja Fajon, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Nathalie Loiseau, Jaak Madison, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Javier Nart, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Diana Riba i Giner, Catherine Rowett, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Radosław Sikorski, Sergei Stanishev, Hermann Tertsch, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Irina Von Wiese, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Andrea Cozzolino, Arnaud Danjean, Loucas Fourlas, Jytte Guteland, Andrzej Halicki, Martin Horwood, Katrin Langensiepen, Hannah Neumann, Juozas Olekas, Kris Peeters, Bert-Jan Ruissen, Mick Wallace, Javier Zarzalejos, Bernhard Zimmnick
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Heidi Hautala, Gilles Lebreton, Geoffrey Van Orden

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

47	+
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Arnaud Danjean, Loucas Furlas, Michael Gahler, Andrzej Halicki, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Kris Peeters, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos
RENEW	Phil Bennion, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Martin Horwood, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, Irina Von Wiese
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Andrea Cozzolino, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Jytte Guteland, Sven Mikser, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Kati Piri, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Sergei Stanishev
VERTS/ALE	Gina Dowding, Heidi Hautala, Katrin Langensiepen, Hannah Neumann, Diana Riba i Giner, Catherine Rowett, Viola Von Cramon-Taubadel

7	-
ECR	Bert-Jan Ruissen, Jacek Saryusz-Wolski, Geoffrey Van Orden, Witold Jan Waszczykowski
GUE/NGL	Mick Wallace
ID	Gilles Lebreton, Thierry Mariani

8	0
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
GUE/NGL	Giorgos Georgiou, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz
ID	Susanna Ceccardi, Jaak Madison, Bernhard Zimniok

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė